

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6Cdo/41/2018
Identifikačné číslo spisu: 4213226205
Dátum vydania rozhodnutia: 28.02.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Ivan Machyniak
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:4213226205.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu D. T., nar. X. X. XXXX, bývajúceho v A., A., v dovolacom konaní zastúpeného JUDr. Ivanom Jánošíkom, advokátom so sídlom v Bratislave, Klincova 35, za účasti intervenientov na strane žalobcu 1/ BALSEED, spol. s r. o., so sídlom v Kameničnej, Balvany 214, IČO: 31 432 603, 2/ PAMALA, s. r. o. so sídlom v Kameničnej, Balvany 214, IČO: 45 439 125, proti žalovanej Rímskokatolícka cirkev, Trnavská arcidiecéza, so sídlom v Trnave, Jána Hollého 10, IČO: 00 419 702, v dovolacom konaní zastúpenej JUDr. Marianom Janotom, advokátom so sídlom v Bratislave, Čajakova 28, o určení, že nájomný vzťah trvá, vedenom na Okresnom súde Komárno pod sp. zn. 14C/88/2013, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 31. mája 2017 sp. zn. 25Co/352/2016, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobca je povinný zaplatiť žalovanej náhradu trov dovolacieho konania, o výške ktorej bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Komárno rozsudkom z 13. apríla 2016 sp. zn. 14C/88/2013 (v poradí druhým) zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal určenia, že nájomný vzťah založený zmluvou o nájme č. 2679/08 z 19. 9. 2008 nezanikol ku dňu 2. 11. 2013 a stále trvá. Vychádzal zo zistenia, že na základe dojednania zmluvných strán bolo nájomné dohodnuté len za obdobie od 1. 10. 2008 do 1. 10. 2013 a že dojednanie o výške nájomného za ďalšie obdobie (od 1. 10. 2013 do 1. 10. 2018) bolo ponechané na dohodu zmluvných strán iniciovanú žalovaným pod následkom zániku zmluvy. Keďže k dohode o výške nájomného na ďalšie obdobie nedošlo dospel k záveru, že týmto žalobným návrhom nedôjde k vyriešeniu všetkých sporných otázok medzi stranami. Dojednanie o výške nájomného je podstatnou náležitosťou nájmovej zmluvy. Výhovením žalobe by výška nájomného zostala naďalej sporná, čo by vyvolalo ďalší súdny spor. Okrem toho, v prípade úspechu žaloby by nastal stav, že totožnú nehnuteľnosť by mali v rovnakom čase v nájme dva odlišné subjekty (žalovaný predmet nájmu prenajal tretím subjektom). V zmysle § 80 písm. c) O. s. p. žalobcu zaťažovala povinnosť tvrdiť a preukázať naliehavý právny záujem na požadovanom určení, t. j. povinnosť vysvetliť, že práve podaná žaloba je procesne vhodným

nástrojom, ktorý odstráni neistotu v právnom vzťahu strán a vytvorí pevný základ pre jeho celkové usporiadanie, čo sa žalobcovi nepodarilo. Dospel preto k záveru, že žalobca nemá naliehavý právny záujem na požadovanom určení, z ktorého dôvodu žalobu ako procesne neprípustnú zamietol.

2. Krajský súd v Nitre rozsudkom z 31. mája 2017 sp. zn. 25Co/352/2016 na odvolanie žalobcu rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a rozhodol o náhrade trov odvolacieho konania. Nestotožnil sa s právnym názorom súdu prvej inštancie, podľa ktorého žalobca nemá naliehavý právny záujem na požadovanom určení. Uviedol, že z hľadiska danosti naliehavého právneho záujmu je rozhodujúce, či existujú iné právne prostriedky na odstránenie ohrozenia žalobcovho právneho postavenia. V danom prípade zo skutkových okolností vyplýva, že medzi stranami sporu existuje aktuálny stav objektívnej právnej neistoty spôsobený tým, že bolo a zostáva sporné, či (ne)pokračuje pôvodný zmluvný vzťah. Podľa odvolacieho súdu žalobca má za tejto situácie naliehavý právny záujem na podaní kladnej určovacej žaloby a teda je v tomto prípade procesne prípustná. Hoci v tejto otázke zaujal odlišný právny názor, považoval rozsudok súdu prvej inštancie za vecne správny. Pokiaľ ide o posúdenie žaloby po vecnej stránke uviedol, že účinky právneho úkonu môžu byť urobené závislými na podmienke (§ 36 ods. 1 a ods. 2 Občianskeho zákonníka). Podmienka je vedľajším ustanovením v právnom úkone, ktorým sa účinnosť právneho úkonu robí závislým na splnení skutočnosti, na ktorej sa subjekty právneho úkonu dohodnú. Splnením rozvázovacej podmienky už existujúce právne účinky právneho úkonu zaniknú a právny úkon stráca ex nunc právne účinky a odpadá právny dôvod na plnenie. Pokiaľ jedným z hlavných záväzkov v kúpnej zmluve je zaplatenie kúpnej ceny, nič nebráni tomu, aby v zmluve nebola dohodnutá rozvázovacia podmienka spočívajúca v nezaplatení kúpnej ceny kupujúcim. Voľbu automatického zániku zmluvy vyvolaného naplnením rozvázovacej podmienky v tomto prípade je potrebné považovať za prípustnú; voči zmluvnému partnerovi už nie je potrebné uplatňovať odstúpenie od zmluvy, prípadne oznamovať, že právne účinky zmluvy pominuli. Nesplnenie rozvázovacej podmienky naopak znamená, že právne účinky právneho úkonu trvajú naďalej a prestali byť podmienené (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25. marca 2015 sp. zn. 4 Cdo 84/2014). Podľa odvolacieho súdu, dohoda o výške nájomného alebo o spôsobe jeho určenia je podstatnou náležitosťou zmluvy o nájme pozemku na poľnohospodárske účely (§ 10 ods. 1 zákona č. 504/2003 Z. z.). Je preto možné, aby bola v zmluve dohodnutá rozvázovacia podmienka spočívajúca v tom, že ak sa účastníci zmluvy nedohodnú na výške nájomného, zmluva zaniká. Obdobne ako v citovanom rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ide o voľbu automatického zániku zmluvy vyvolaného naplnením rozvázovacej podmienky, ktorú aj v tomto prípade je potrebné považovať za prípustnú. Už nie je potrebný žiadny úkon zmluvnej strany smerujúci k odstúpeniu od zmluvy. Nesplnenie rozvázovacej podmienky (v danej veci dosiahnutie dohody účastníkov zmluvy o cene nájomného) by znamenalo, že právne účinky právneho úkonu trvajú naďalej a prestali byť podmienené. Keďže súd prvej inštancie sa z dôvodu zamietnutia žaloby pre nedostatok naliehavého právneho záujmu vecnou stránkou žaloby nezaoberal, nariadil pojednávanie, na ktorom zopakoval dokazovanie výsluchom žalobcu a v zápisnici uvedenými listinnými dôkazmi a zároveň vyzval v zmysle § 382 C. s. p. strany sporu, aby sa vyjadrili k možnému použitiu ustanovenia § 36 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka. Na základe takto vykonaného dokazovania vzal za preukázané, že účastníci nájomnej zmluvy sa dohodli na spôsobe určenia ceny nájmu za obdobie od 1. 10. 2013 do 1. 10. 2018 tak, že výšku ceny nájmu za hospodársky rok v danom období ustália dohodou do 1. 11. 2013, na základe písomnej výzvy prenajímateľa doručenej nájomcovi do 1. 10. 2013 (článok IV. bod 4.2. ods. 2 zmluvy). Pre prípad, že zmluvné strany sa na výške nájomného za užívanie predmetu nájmu podľa citovaného článku nedohodnú, bolo v zmluve dojednané, že táto zanikne k 2. 11. 2013. Žalovaným splnomocnený subjekt (FESIB) v dohodnutej lehote (do 1. 10. 2013), konkrétne dňa 18. 9. 2013 písomne vyzval žalobcu na uzatvorenie dodatku o úprave nájomného za obdobie od 1. 10. 2013 vo výške ceny nájomného na hospodársky rok 150 eur/ha v celkovej výške 278.708,74 eura za výmeru 1.858,0583 ha. Zároveň ho upozornil, že v prípade neakceptovania tohto cenového návrhu, nájom podľa čl. VIII. bod 8.7. zmluvy zaniká dňom 2. 11. 2013. Nasledujúce rokovanie žalobcu s FESIB svedčilo o tom, že žalobca vedel s kým rokuje a mal vedomosť aj o tom, čo je predmetom rokovania. Napriek tomu návrh žalovaného na dohodu o výške ceny nájmu za obdobie od 1. 10. 2013 do 1. 10. 2018 neakceptoval a teda k dohode o cene nájmu za ďalšie obdobie do 1. 11. 2013 nedošlo. Na základe týchto zistení dospel k záveru, že nastala rozvázovacia podmienka, na ktorú účastníci nájomnej zmluvy viazali zánik práv a povinností z nej, v dôsledku čoho nájomná zmluva v

súlade s článkom VIII. bod 8.7. zanikla k 2. 11. 2013. Tvrdenie žalobcu na odvolacom pojednávaní, podľa ktorého sa nevyjadril, že odmieta výšku nájomného stanovenú žalovaným a bol ochotný ju uhradiť, ale zo strany žalovaného mu nebol predložený žiadny návrh, považoval za tvrdenie, ktoré je v rozpore so zisteným skutkovým stavom. Rovnako posúdil aj jeho tvrdenie, že zo záznamu zo dňa 23. 10. 2013 vyplýva, že súhlasil so stanovenou cenou, ale žiadal písomné vyhotovenie dodatku. Tvrdenie žalobcu, že v nasledujúcom období zaplatil nájomné podľa pôvodnej výšky, pretože nemal žiaden daňový doklad a účtovne sa to inak nedalo podchytiť, považoval za účelové. Pokiaľ žalobca súhlasil s navrhovanou úpravou nájomného od 1. 10. 2013, nič mu nebránilo tento súhlas žalovanému oznámiť, prípadne zaplatiť nájomné v novej výške. Toto tvrdenie žalobcu bolo aj v priamom rozpore s jeho argumentáciou v odvolaní, ako i s vyjadreniami jeho právneho zástupcu na odvolacom pojednávaní. K tvrdeniu žalobcu, že okrem výšky nájomného mal žalovaný aj iné podmienky, ktoré sa týkali jeho podnájomných vzťahov uviedol, že prípadné odmietnutie akceptovať uvedený návrh však nemalo žiadne následky pre pokračovanie nájomnej zmluvy, keďže rozvázovacia podmienka sa týkala len neuzatvorenia dohody o nájomnom. Námietku odvolateľov uvedenú v odvolaní, že došlo k prehliadnutiu osobitnej právnej úpravy nájmu pozemkov na poľnohospodárske účely upravenej zákonom č. 504/2003 Z. z., nepovažoval za dôvodnú. V danej veci totiž nedošlo k skončeniu nájmu uplynutím dohodnutého času ani výpoveďou, preto aplikácia ustanovenia § 12 ani § 6 zákona č. 504/2003 Z. z. neprichádzala do úvahy. Vychádzal z názoru, že zásadnú úlohu pri posúdení zmluvných dojednaní zohráva vôľa účastníkov pri vytváraní zmluvy a jej interpretácii. V danom prípade účastníci prejavili vôľu dohodnúť sa o výške nájomného za obdobie od 1. 10. 2013 do 1. 10. 2018 neskôr a zároveň pre prípad neuzavretia tejto dohody sa dohodli, že zmluva zaniká. Takéto dojednanie je potrebné považovať za rozvázovaciu podmienku v zmluve, ktoré je plne legitímne a teda aj platné. Dohoda v tejto časti je plne v súlade so zásadou zmluvnej slobody vyjadrenej v článku 2 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého každý môže konať, čo nie je zákonom zakázané, a nikoho nemožno nútiť, aby konal niečo, čo zákon neukladá. Keďže ani samotný žalobca v priebehu celého konania, odvolacie konanie nevynímajúc, nenamietal inú interpretáciu predmetných dojednaní, je v súlade s princípmi právneho štátu uprednostniť výklad tejto časti právneho úkonu, ktorý vedie k jeho platnosti. Obdobne nepovažoval za dôvodnú ani námietku žalobcu týkajúcu sa obnovenia nájmu podľa ustanovenia § 676 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Predmetné ustanovenie upravuje obnovenie nájmu po jeho skončení uplynutím doby. V danej veci však k skončeniu nájmu uplynutím doby podľa § 676 ods. 1 Občianskeho zákonníka nedošlo a vzhľadom na osobitnú úpravu zákonom č. 504/2003 Z. z. je aplikácia tohto ustanovenia na danú vec vylúčená. Tvrdenie odvolateľov, že FESIB nie je právnickou osobou a teda nemá právnu subjektivitu, považoval za účelové. V prvom rade poukázal na to, že žalobca s uvedeným subjektom uzavrel dňa 19. 9. 2008 nájomnú zmluvu, na základe ktorej vzniklo žalobcovi právo užívať pozemky, ktoré boli neskôr prevedené na žalovanú. Vtedy žalobca nemal žiadne pochybnosti o právnej subjektivite FESIB. Namietat ju začal až v priebehu súdneho konania za účelom zmarenia zániku nájomnej zmluvy. Žalobca dokonca podal žalobu o určenie, že FESIB nemá postavenie právnickej osoby, ktorá bola rozsudkom Okresného súdu v Trnave z 3. februára 2015 č. k. 14C/160/2014-92, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave z 20. apríla 2016 č. k. 10Co/208/2015-127, zamietnutá. Za dôvodné nepovažoval ani námietky odvolateľov, týkajúce sa tvrdenia o ich diskriminácii, ako účastníkov konania a nevykonania navrhnutého dokazovania. So zreteľom na uvedené dôvody napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 C. s. p., i keď z iných dôvodov, ako vecne správny potvrdil. Rozhodnutie o náhrade trov odvolacieho konania odôvodnil poukazom na ustanovenie § 262 ods. 1 v spojení s § 396 ods. 1 C. s. p.

3. Proti tomuto rozsudku krajského súdu podal včas dovolanie žalobca. Uviedol, že dovolanie uplatňuje podľa § 420 písm. f) v spojení s § 431 ods. 1 C. s. p. (súd mu nesprávnym procesným postupom znemožnil uskutočňovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces) a podľa § 432 ods. 1 C. s. p., nakoľko zo strany súdu došlo k nesprávnemu právnenému posúdeniu veci, pričom prípustnosť dovolania vyvodzoval z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) a c) C. s. p. (odvolací súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu a je dovolacím súdom rozhodované rozdielne). Podľa žalobcu vada v zmysle § 420 písm. f) C. s. p. mala spočívať v tom, že došlo k prehliadnutiu jeho základných občianskych práv vymedzených Ústavou SR, že odvolací súd vychádzal z iných skutočností, než boli výsledkami vykonaného dokazovania

preukázané a že odvolací súd „prehliadol“, že nájomná zmluva bola uzatvorená podľa zásad vyplývajúcich zo zákona č. 504/2003 Z. z. a z ustanovení §§ 663 a nasl. Občianskeho zákonníka. V súvislosti s ostatnou námietkou dovolateľ poukazyval na to, že žalovaný nikdy pred doručením „Výzvy na uzatvorenie dodatku o výške ceny nájomného“ z 18. 9. 2013, vyhotovenej FESIB, neupozornil žalobcu na skončenie nájomného vzťahu, hoci mu táto povinnosť vyplývala z ustanovenia § 12 ods. 1 zákona o nájme. Ak tak neurobil, zmluva o nájme sa obnovila na určitý čas, t. j. na päť rokov podľa § 8 zákona o nájme a teda k skončeniu nájomného vzťahu nedošlo. Okrem toho vypovedať zmluvu o nájme pozemku na poľnohospodárske účely bolo možné podľa § 6 ods. 1 zákona o nájme k 1. 11. kalendárneho roka. Nájomná zmluva osobitnej právnej úprave odporuje a preto je v časti článku VIII. bod 8.7. podľa § 37 a § 39 Občianskeho zákonníka neplatná. Keďže odvolací súd uvedenú právnu úpravu nevzal do úvahy (prehliadol ju) išlo o postup, ktorým došlo k porušeniu zásady denegatio iustitiae. Rovnako odvolací súd postupoval v prípade právnej úpravy vymedzenej ustanovením § 676 ods. 2 Občianskeho zákonníka, keď vôbec nereagoval na túto právnu úpravu a na skutočnosti žalobcom v súvislosti s touto právnu úpravou uvádzané. Okrem toho vytýkal odvolaciemu súdu, že hoci súd prvej inštancie žalobu po vecnej stránke nepreskúmal, jeho rozsudok potvrdil na základe vlastnej úvahy a skutočností, o ktorých nebolo vykonané žiadne dokazovanie, pričom o úvahe odvolacieho súdu sa dozvedel výlučne z odôvodnenia jeho rozsudku. Napokon namietal, že písomné vyhotovenie rozsudku súdu prvej inštancie a aj odvolacieho súdu vzhľadom na ich odôvodnenie pôsobí zmätočne a nepresvedčivo. Podľa žalobcu sa konajúce súdy nezaoberali rozhodujúcimi skutočnosťami a znemožnili mu tým uplatňovať jeho práva v súdnom konaní. V tejto súvislosti poukázal na viaceré rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky (sp. zn. III. ÚS 36/2010, sp. zn. IV. ÚS 341/2012, II. ÚS 329/2010). Pre prípad, že dovolací súd zistí ním popísané vady konania, navrhol rozsudok krajského súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

4. Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu navrhla dovolacie konanie zastaviť z dôvodu, že dovolanie nespĺňa náležitosti v zmysle § 419 až § 421 C. s. p.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.), zastúpená advokátom v súlade s ustanovením § 429 ods. 1 C. s. p., zaoberal sa bez nariadenia pojednávania jeho prípustnosťou a dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je potrebné ako neprípustné odmietnuť. Dovolací súd na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 C. s. p.) uvádza nasledovné:

6. Podľa § 419 C. s. p. proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

7. V preskúmvanej veci je z obsahu dovolania zrejmé, že dovolateľ uplatňuje dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) C. s. p. a tiež dovolací dôvod v zmysle § 432 C. s. p., pričom prípustnosť dovolania vyvodzuje z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) a c) C. s. p.

8. Podľa § 420 písm. f) C. s. p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces je treba rozumieť taký nesprávny postup súdu, ktorý sa prejavuje v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, vymykajúcich sa nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca. Podstatou tohto práva je zabezpečiť fyzickým a právnickým osobám možnosť domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty, ktoré im právny poriadok priznáva.

9. V preskúmvanej veci žalobca vymedzil zmätočnosťnú vadu v zmysle vyššie uvedeného ustanovenia tým, že odvolací súd vychádzal zo skutočností, ktoré výsledkami vykonaného dokazovania neboli preukázané, že „prehliadol“ osobitnú právnu úpravu nájmu pozemkov na poľnohospodárske účely uvedenú v zákone č. 504/2003 Z. z. a právnu úpravu vymedzenú v ustanovení § 676 ods. 2 Občianskeho zákonníka, čím porušil zásadu denegatio iustitiae (odopretia spravodlivosti), že vo veci rozhodol na základe vlastnej úvahy a právneho posúdenia, o ktorom sa dozvedel výlučne z odôvodnenia

rozsudku odvolacieho súdu, že nevykonal ním navrhnuté dôkazy a že rozsudok odvolacieho súdu pôsobí zmätočne a nepresvedčivo a preto je nepreskúmateľný.

10. Dovolací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že procesný postup odvolacieho súdu hodnotiac ho v celkovom kontexte, sa nevymykal zo zákonného rámca a bol vedený spôsobom, ktorým dovolací súd neznemožnil žalobcovi realizovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že by tým došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces.

11. Predovšetkým treba uviesť, že dovolací súd na prejednanie odvolania nariadil pojednávanie, na ktorom v zmysle § 384 C. s. p. zopakoval dokazovanie, a to výsluchom žalobcu a oboznámením listinných dôkazov, ktoré považoval pre rozhodnutie vo veci za podstatné. Zároveň upozornil strany v zmysle § 382 C. s. p. na možnosť použitia ustanovenia § 36 ods. 1 a ods. 2 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) v súvislosti s dojednaním o výške nájomného podľa čl. IV. bod 4.2. v spojení s čl. VIII. bod 8.7. nájomnej zmluvy, ktoré pri rozhodovaní dovtedy použité nebolo a vyzval strany, aby sa k možnému použitiu tohto zákonného ustanovenia vyjadrili. Dovolací súd týmto procesným postupom vytvoril stranám (aj žalobcovi) priestor, aby sa mohli ústne na pojednávaní k meritu veci vyjadriť (čo žalobca aj využil), aby sa mohli vyjadriť k tvrdeným skutočnostiam a vykonaným dôkazom, prípadne navrhnúť na ich vyvrátenie dôkazy a aby sa vyjadrili k možnému použitiu ustanovenia § 36 ods. 1 a ods. 2 OZ a aj k právnym dôsledkom z neho vyplývajúcim, čo strany aj využili.

12. Nenáležitě je potom tvrdenie dovolateľa, že dovolací súd rozhodol vo veci na základe skutkových zistení, ktoré neboli predmetom dokazovania a na základe právneho posúdenia veci a úvah odvolacieho súdu, o ktorých sa prvýkrát dozvedel až z jeho konečného rozsudku. Dovolací súd postupoval v súlade so zásadou kontradiktórnosti konania, s cieľom predísť tzv. prekvapivému súdному rozhodnutiu.

13. V tomto kontexte treba pre úplnosť dodať, že dovolací súd rozhodoval v situácii, keď rozhodnutie súdu prvej inštancie bolo už ním raz zrušené a vec bola vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, v ktorom prípade dovolací súd musí podľa § 390 písm. a) C. s. p. sám vo veci rozhodnúť.

14. Za zavádzajúce a ničím nepodložené treba považovať aj tvrdenie dovolateľa, že na jeho strane došlo k odopretiu spravodlivosti (*denegatio iustitae*), keď dovolací súd úplne „prehliadol“, že nájomná zmluva bola uzatvorená podľa zásad vyplývajúcich zo zákona č. 504/2003 Z. z. a z ustanovení §§ 663 a nasl. OZ a touto právnou úpravou sa vôbec nezaoberal. Dovolací súd v dôvodoch rozhodnutia totiž jasne a zrozumiteľne vysvetlil, prečo v danom prípade neprichádzala do úvahy aplikácia ustanovenia § 6 a § 12 zákona č. 504/2003 Z. z., resp. § 676 ods. 2 OZ. Zároveň podrobne uviedol dôvody, pre ktoré považoval dojednanie týkajúce sa zániku zmluvy v podobe rozvázovacej podmienky za plne legitímne a za platné. Dovolací súd teda na tieto žalobcom v odvolaní tvrdené skutočnosti reagoval (neodignoroval ich) a náležitým spôsobom sa s nimi v dôvodoch rozhodnutia aj vyporiadal. Nešlo preto zo strany odvolacieho súdu o postup, ktorým by odoprel žalobcovi spravodlivosť a ktorým by porušil právo žalobcu na súdnu ochranu vyplývajúce z Čl. 46 ods. 1 Ústavy SR.

15. Pokiaľ žalobca v dovolaní tvrdí, že dovolací súd nevykonal ním navrhnuté dôkazy dovolací súd uvádza, že nevykonanie dôkazov nebolo podľa predchádzajúcej úpravy považované za vadu v zmysle § 237 ods. 1 písm. f) O. s. p. (zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok - ďalej len „O. s. p.“ alebo „Občiansky súdny poriadok“). Strany boli povinné označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, pričom za dôkaz mohli slúžiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť stav veci, najmä výsluch svedkov, znalecký posudok, správy a vyjadrenia orgánov a právnických osôb, listiny, ohliadka a výsluch účastníkov (§ 120 ods. 1 veta prvá a § 125 veta prvá O. s. p.). O tom, ktoré z navrhovaných dôkazov (ale aj tých, ktoré nie sú navrhované) budú vykonané, prípadne akým spôsobom, rozhodoval však súd. Obdobne to platí aj po prijatí novej právnej úpravy civilného sporového konania. Procesné oprávnenie navrhovať dôkazy žalobca v danej veci aj využil, nebolo mu odňaté. Pokiaľ dovolací súd nevykonal všetky žalobcom navrhnuté dôkazy, nešlo o postup vylučujúci žalobcu z realizácie procesného práva, ktoré mu Občiansky súdny poriadok a následne Civilný sporový poriadok priznáva. Pre úplnosť treba dodať, že dovolací súd v rozhodnutí náležite zdôvodnil, prečo nepovažoval námietky

žalobcu týkajúce sa aj nevykonania ním navrhnutého dokazovania za diskriminačné a teda opodstatnené.

16. K tvrdeniu žalobcu, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu je nepreskúmateľné, najvyšší súd predovšetkým pripomína, že právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo strany sporu na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva totiž aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (napr. III. ÚS 107/07). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní, zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Treba zdôrazniť, že len výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje žiadne dôvody alebo neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, prípadne ak dôvody rozsudku sú natoľko vnútorne rozporné, že rozsudok ako celok vyznieva nepresvedčivo, zakladá existenciu vady v zmysle § 420 písm. f) C. s. p.

17. Podľa dovolacieho súdu v danej veci rozhodne nejde o takýto extrémny prípad vybočenia z medzi ustanovenia § 393 ods. 2 C. s. p.

18. Odvolací súd v odôvodnení rozhodnutia totiž uvádza stručný obsah napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie, obsah odvolania žalobcu a tiež písomného vyjadrenia žalovanej strany k tomuto odvolaniu. Odôvodnenie obsahuje podstatné zhrnutie skutkových tvrdení a právnych argumentov strán a dôkazy, ktoré odvolací súd v odvolacom konaní vykonal a tiež ich hodnotenie. Odvolací súd v ňom podrobne uvádza skutkové zistenia, z ktorých pri rozhodnutí vychádzal a tiež právne posúdenie vecí, ktoré použil s odkazom aj na rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Zároveň dáva jasné a zrozumiteľné odpovede na všetky podstatné tvrdenia uvedené v odvolaní žalobcu. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Podľa dovolacieho súdu odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu spĺňa zákonné požiadavky uvedené v § 393 ods. 2 C. s. p. Žalobca preto nedôvodne argumentoval, že rozsudok odvolacieho súdu pôsobí nepresvedčivo a zmätočne a preto je nepreskúmateľný. Samotný nesúhlas dovolateľa s dôvodmi rozsudku odvolacieho súdu, resp. že odvolací súd neodôvodnil rozhodnutie podľa predstáv žalobcu, v žiadnom prípade nemožno považovať za vadu konania v zmysle § 420 písm. f) C. s. p.

19. S odkazom na body 10. až 18. rozsudku možno uzavrieť, že dovolací súd nezistil taký nesprávny postup odvolacieho súdu, ktorým by vylúčil žalobcu z realizácie jeho procesných práv s následkom porušenia jeho práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) C. s. p. Dovolací súd dospel preto k záveru, že dovolanie žalobcu podľa citovaného zákonného ustanovenia prípustné nie je.

20. Dovolací súd následne pristúpil k preskúmaniu dovolania žalobcu, pokiaľ uplatnil ako dovolací dôvod nesprávne právne posúdenie vecí odvolacím súdom (§ 432 ods. 1 C. s. p.).

21. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení vecí. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie vecí, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 1 a ods. 2 C. s. p.).

22. Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C. s. p.).

23. Vychádzajúc z citovaných zákonných ustanovení je zrejmé, že na to, aby sa dovolací súd mohol zaoberať dôvodnosťou dovolania, v ktorom sa namieta nesprávne právne posúdenie veci, musí byť splnená jednak podmienka vymedzenia tohto dovolacieho dôvodu spôsobom uvedeným v § 432 C. s. p., a musia byť splnené aj predpoklady prípustnosti dovolania vyplývajúce z ustanovenia § 421 C. s. p.

24. Právnym posúdením veci treba považovať činnosť súdu spočívajúcu v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej norme, ktorá vedie súd k záveru o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Súd pri tejto činnosti rieši právne otázky (questio juris). Ich riešeniu predchádza riešenie skutkových otázok (questio fakty), teda zistenie skutkového stavu. Právne posúdenie je všeobecne nesprávne, ak sa súd dopustil omylu pri tejto činnosti, t. j. ak posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá alebo správne určenú právnu normu nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval. Nesprávne právne posúdenie veci nemožno preto vymedziť nesprávnym či nedostatočným zistením skutkového stavu. Ani sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo jednoduché spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, či kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní veci, významovo nezodpovedajú kritériám uvedeným v § 432 ods. 2 C. s. p.

25. V preskúmvanej veci dovolateľ v dovolaní uviedol, že uplatňuje dovolací dôvod nesprávneho právneho posúdenia veci v zmysle § 432 ods. 1 C. s. p. V dovolaní sa však vôbec neuvádza právne posúdenie veci, ktoré dovolateľ pokladá za nesprávne a chýba akákoľvek argumentácia spochybňujúca správnosť právneho posúdenia veci, na ktorom odvolací súd založil svoje rozhodnutie. Takémuto vymedzeniu dovolacieho dôvodu rozhodne nezodpovedá tvrdenie dovolateľa, že odvolací súd „prehliadol“ právnu úpravu zákona č. 504/2003 Z. z., resp. právnu úpravu uvedenú v §§ 663 a nasl. OZ a konštatovanie neplatnosti nájomnej zmluvy v časti čl. VIII. bod 8.7. podľa § 37 a § 39 OZ, navyše, ak týmito skutočnosťami dovolateľ odôvodňoval porušenie jeho práva na spravodlivý proces. Argumentácia dovolateľa sa vôbec netýka správnosti použitia právnej normy v podobe ustanovenia § 36 ods. 1 a ods. 2 OZ odvolacím súdom na daný prípad, hoci jej použitie bolo nosným dôvodom pre potvrdenie rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým žalobu zamietol. Dovolanie podané dovolateľom pre nesprávne právne posúdenie veci preto nezodpovedá požiadavkám z hľadiska vymedzenia dovolacieho dôvodu v zmysle § 432 ods. 1 a ods. 2 C. s. p.

26. O tom, či je daná prípustnosť dovolania, rozhoduje dovolací súd výlučne na základe dôvodov uvedených dovolateľom. Z povahy ustanovenia § 421 ods. 1 C. s. p. možno vyvodiť, že ak dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania podľa písm. a) a písm. c) citovaného ustanovenia C. s. p., ako tomu bolo v danej veci, je jeho povinnosťou v dovolaní výslovne uviesť nielen právne posúdenie odvolacieho súdu, ktoré považuje za nesprávne, ale aj konkrétne označiť právnu otázku, ktorú odvolací súd vyriešil nesprávne a zároveň by mal špecifikovať ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, od ktorej sa podľa jeho názoru odvolací súd pri svojom rozhodovaní odklonil, resp. označiť rozhodnutia dovolacieho súdu, ktoré danú otázku riešia rozdielne. Len v takomto prípade dovolací súd má totiž možnosť posúdiť, či ide skutočne o právnu otázku, od ktorej vyriešenia záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a či sa pri jej riešení odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu alebo či je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. V opačnom prípade by sa dovolací prieskum priechil účelu a zmyslu novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania v Civilnom sporovom poriadku a aj cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 C. s. p. (zabezpečiť jednotnosť rozhodovania v právnych otázkach, ktoré majú zásadný význam pre rozhodnutie).

27. V preskúmvanej veci, hoci žalobca formálne uviedol, že prípustnosť dovolania z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci vyvodzuje z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) a písm. c) C. s. p., neoznačil v ňom konkrétnu právnu otázku, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a ktorú odvolací súd riešil nesprávne. V dovolaní absentuje označenie ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, od ktorej sa odvolací súd pri svojom rozhodnutí mal odkloniť, resp. označenie rozhodnutia dovolacieho súdu, ktoré danú otázku rieši rozdielne. Dovolateľ tak dovolací dôvod vymedzuje spôsobom, ktorý nezodpovedá požiadavkám uvedeným v § 431 až § 435 C. s. p., čím

neumožňuje dovolaciemu súdu pristúpiť k posúdeniu prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 C. s. p. a následne jeho dôvodnosti.

28. Najvyšší súd Slovenskej republiky so zreteľom na vyššie uvedené dôvody, dovolanie žalobcu odmietol podľa § 447 písm. c) a písm. f) C. s. p.

29. O trovách dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 453 ods. 1 C. s. p. v spojení s § 255 ods. 1 C. s. p. tak, že žalovanej úspešnej v dovolacom konaní priznal ich plnú náhradu, a to uložením povinnosti žalobcovi zaplatiť náhradu týchto trov s tým, že o výške náhrady rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením (§ 262 ods. 1 a 2 C. s. p.).

30. Toto uznesenie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.